

چکیده

یکی از دغدغه‌های اصلی و تهدیدهای آینده اقتصاد کشورهای در حال توسعه، عملکرد صندوق‌های بازنشستگی است. امروزه صندوق‌های بازنشستگی از سوی سیاست‌گذاران بخش دولت به عنوان یک انتخاب مناسب برای اجرای برنامه‌های اقتصادی مورد توجه قرار گرفته است. لذا این پژوهش با هدف شناسایی عوامل موثر بر موفقیت صندوق‌های بازنشستگی انجام شده است. روش پژوهش از نظر هدف کاربردی است که به جهت پیچیدگی در شناسایی و استخراج مولفه‌های مورد نظر، از روش کیفی-تحلیل محتوا، استفاده شده است. جامعه مورد نظر این پژوهش شامل اساتید دانشگاهی، خبرگان و مدیران صندوق بازنشستگی می‌باشد که برای جمع‌آوری اطلاعات، از روش مصاحبه نیمه ساختاریافته، که از طریق روش نمونه‌گیری در دسترس انتخاب شده است. تحلیل داده‌ها نشان داد که پس از ده مصاحبه، مقولات شکل گرفته و به اشباع نظری رسیده‌اند. دستاورد اصلی این پژوهش، شناسایی ۱۹ عوامل موثر در ۴ گروه اصلی مدیریتی؛ فنی و تخصصی؛ بیرونی و اقتصادی می‌باشد. که چنانچه این عوامل در تدوین خط‌مشی و سیاست‌گذاری‌های کشور بگونه‌ای مورد توجه قرار گرفته شود می‌تواند با برنامه‌ریزی‌های صورت گرفته اختلال در اقتصاد ملی و وابستگی به آن کم و تحت کنترل باشد.

کلید واژه:

صندوق‌های بازنشستگی، عوامل موثر بر موفقیت، تحلیل تم، پژوهش کیفی

مقدمه

اهمیت صندوق‌های بازنشستگی در کشور به میزانی است که بحران مربوط به این صندوق‌ها در کنار بحران‌های مرتبط با محیط زیست، آب و نظام بانکی از اصلی‌ترین چالش‌های پیشروی کشور به شمار رفته و قادر است تا ثبات سیاسی، اقتصادی و اجتماعی کشور را در آینده‌های نه چندان دور با تهدیدهایی جدی رو به رو نماید. در حال حاضر بیش از نیمی از افراد کشور، تحت تاثیر فعالیت این صندوق‌ها بوده و بحران صندوق‌های بازنشستگی عمومی کشور دارای آثار مخربی بر زندگی حال و آینده آن‌ها خواهد بود. بانک جهانی بر اساس مطالعات خود در حوزه صندوق‌های بازنشستگی کشور که چندی پیش در ایران انجام شده، هشدار داده است که ایران باید اوضاع صندوق‌های بازنشستگی خود را تا سال ۲۰۳۰ سامان و اصلاحات لازم را انجام دهد وگرنه وضعیت وخیم صندوق‌های بازنشستگی بیش از پیش بحرانی خواهد شد (محمود زاده و همکاران؛ ۱۳۹۶). لذا آنچه عقلایی است مجموعه عواملی، موجب پیچیدگی مسئله و عدم پایداری مالی صندوق‌ها شده است که آثار آن منجر به کسری و شکاف نقدینگی اغلب آن‌ها شده که بدون کمک دولت، توان پرداخت تعهدات خود را ندارند و سرریز فشار آن در تصمیم‌گیری دولت، و همچنین اقتصاد ملی شده است. لذا در نهایت این اقتصاد کشور است که با فشار این وابستگی صندوق، تراز دخل و خرج دولت، همسان نگردد و منجر به بروز بحران اقتصادی در کشور گردد. که آثار این بحران مغایر با مطلع اصلی سند چشم‌انداز بیست‌ساله ایران در افق ۱۴۰۴ و راهبرد سند اقتصاد مقاومتی می‌باشد که اشاره بر تاکید بر تبدیل شدن به قدرت اول اقتصادی، در سطح منطقه، و همچنین کلید واژه‌های آرمانی در سند چشم‌انداز جمهوری اسلامی ایران همچون عدالت اجتماعی-حفظ کرامت و حقوق انسان‌ها - رفاه و امنیت اجتماعی-توزیع مناسب درآمد-برخوردار از سلامت-تامین اجتماعی بوده که تحقق آنها نیازمند ایجاد یک نظام اجتماعی مستقل و قدرتمند می‌باشد (محمود زاده؛ ۱۳۹۶).

شناسایی عوامل موثر بر موفقیت

صندوق‌های بازنشستگی

(با استفاده از تکنیک تحلیل محتوا)

محمد کاشی

دانشجوی دکتری مدیریت دولتی، دانشگاه آزاد

اسلامی واحد تهران مرکز، تهران، ایران؛

M110kashi@gmail.com

دکتر محسن رسولیان (نویسنده مسئول)

۲-دانشیار، عضو هیات علمی گروه مدیریت

اجرایی، دانشگاه آزاد اسلامی، تهران، ایران؛

Mohras@gmail.com

لذا، با تمرکز بر عوامل کلیدی (موفقیت) صندوق های بازنشستگی یک موضوع اساسی برای صندوق ها مطرح بوده تا با پرداختن به این موضوعات مهم، موجب اتخاذ سیاست ها و راهبرد های مناسبی برای صندوق در زمان و هزینه کمتر ایجاد شود. در حقیقت باید مشخص شود که عوامل شناسایی شده در مدل احصا شده، از طریق روش های علمی می تواند گامی مهم برای ترسیم اولویت های خط مشی گذاری و تصمیم گیری صحیح و دقیق در این حوزه میسر گردد. این پژوهش دارای نوآوری موضوعی و روشی می باشد و در صندوق های بازنشستگی تاکنون چنین تحقیق جامعی انجام نشده است. در مطالعات انجام شده در این حوزه به صورت موردی، و پژوهشگران از شاخص های محدودی برای بررسی صندوق بازنشستگی استفاده نموده اند، که این پژوهش تلاش می کند تا با استفاده از پژوهش های موردی انجام شده، نظر خیرگان و روش های علمی، چارچوب جامع و مناسبی برای عوامل تاثیر گذار در صندوق های بازنشستگی ارائه نماید.

۲. مبانی نظری پژوهش.

رفاه و تأمین اجتماعی یکی از مهمترین پیش زمینه های توسعه اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و حتی سیاسی است. چنانکه به عنوان ابزار برقراری عدالت و امنیت اجتماعی در بسیاری از کشورهای توسعه یافته و مبتنی بر جامعه مدنی شناخته شده و همواره جایگاه برجسته ای در برنامه ها و سیاست گذاری های ملی این کشورها داشته است (مدنی، ۱۳۷۹). در واقع مجموعه ای از اصول، نهادها، ساختارها، سازوکارها و روابط بین این ها نظامی را شکل می دهد که از طریق سیاستگذاری ها، هدف گذاری ها، برنامه ها و راهبردها در جهت حفظ ارزشهای انسانی اجتماعی، سطح مطلوب زندگی افراد جامعه و ارتقای رفاه عمومی گام بر می دارد (ستاری فر، ۱۳۸۱) حقوق انسانی، حاکمیت ملی، ثبات اجتماعی و اعتماد عمومی در سایه تحقق چنین نظام تأمین اجتماعی متبلور می شود و بخشی از فرایند حرکت به سمت توسعه پایدار را پوشش می دهد (سعیدی، ۱۳۸۷).

به زعم (سیحانپان، ۱۳۹۵) با بررسی وظایف قانونی دستگاه های متولی امور رفاه اجتماعی مشخص می گردد که دستگاه ها و نهادهای متعددی در بخش های مختلف موضوع رفاه اجتماعی دارای وظایف، اختیارات و مسئولیت هستند که این نهاد ها برای سیاست گذاری، نیاز مند توجه ویژه به عوامل کلیدی در این امور هستند.

نظام های تأمین اجتماعی، عرصه فعالیت نهادهای متعددی است که هر یک عهده دار تحقق رسالتی می باشند. یکی از مهمترین این نهادها که تحقق بیمه های اجتماعی را برعهده دارد، صندوق بازنشستگی است. صندوق های بازنشستگی که حق بیمه های دریافتی توسط کارکنان و کارفرمایان را سازماندهی و پس از رسیدن کارکنان به پایان سنوات کاری، طبق رویه مشخص به آنان مستمری بازنشستگی پرداخت می کنند (اسکندری و همکاران، ۱۳۹۴). صندوق بازنشستگی ۱ منبع جمع آوری دارایی ها است که یک ماهیت حقوقی مستقل تشکیل می دهد و از محل مشارکت های یک طرح بازنشستگی به دست می آید (جلیلی، ۱۳۸۷) بنابراین صندوق های بازنشستگی، نهادهایی مالی هستند که وظیفه دارند از طریق سرمایه گذاری های سودآور، زمینه پرداخت مستمری بازنشستگی کارکنان سازمان را بعد از پایان مدت قانونی فعالیت شان، فراهم آورند تا از این طریق ناامنی اقتصادی و عدم اطمینان از درآمد بازنشستگان را کاهش دهند.

۳. پیشینه پژوهش.

مطالعات چندانی در داخل کشور درخصوص شناسایی مولفه های صندوق بازنشستگی انجام ، لذا در ادامه به تحقیقاتی که در داخل و خارج کشور به بررسی عوامل بحرانی صندوق بازنشستگی پرداخته اند، اشاره می شود:

پژوهشی های مختلفی همچون (دینی و همکاران، ۱۳۹۷) پژوهشی را با عنوان بحران صندوق های بازنشستگی پرداخته است که به عدم تعادل در منابع و مصارف صندوق ها، رشد جمعیتی، قوانین و مقررات، محیط اقتصادی، تبعیض و نابرابری در حقوق و مستمری بگیران اشاره کرده است که هر کدام به تنهایی یک صندوق و نهایتاً یک کشور را به ورشستگی می کشاند.

در تحقیقی (فرهادی پور ، ۱۳۸۶) به عوامل حکمرانی صندوق های بازنشستگی - سرمایه گذاری و طراحی ساختار حکمرانی مناسب پرداخته است. این پژوهش همچنین راهکارهایی را درباره پاسخگویی، شفافیت و امانتداری در صندوق های بازنشستگی برای دستیابی به اهداف تأمین اجتماعی و حرکت برای تأمین منافع ذینفعان صندوق های بازنشستگی و مدیریت بهینه و جوه آنها ارائه کرده است.

در تحقیق (ابراهیم ادیبی سده و همکاران ، ۱۳۹۲) پژوهشی با عنوان " مقایسه ساختار مدیریت و حدود اختیارات مدیران در صندوق بازنشستگی کشوری و شرکت های سهامی " به مقایسه شیوه حکمرانی و راهبری در صندوق بازنشستگی کشور و شرکتهای سهامی پرداخته و تلاش نموده تا از این طریق نسبت شناسایی عواملی همچون جبران نقائص قانونگذاری و تکمیل آن در این صندوق پیشنهاد نماید.

همچنین این پژوهش (ژنسون، ۲۰۱۶) با شناسایی عواملی به ارزیابی دارایی ها و بدهی های یک صندوق بازنشستگی تحت نرخ بهره ثابت و متغیر با استفاده از شبیه سازی پرداخته است. در تحقیقی دیگر چچنوا و گالپینار، و همکاران (۲۰۱۷) با استفاده از برنامه ریزی تصادفی مبتنی بر سناریو و بهینه سازی استوار، در پی توجه و بهینه کردن عواملی همچون دارایی ها و بدهی های صندوق های بازنشستگی بوده اند.

به منظور دستیابی به مدل مولفه های صندوق بازنشستگی، نیازمند شناخت تمامی اجزای این سیستم می باشد. بنابراین در ادامه برخی عوامل بصورت مجزا، احصا شده (بر اساس تحقیقات کتابخانه ای) که به شرح ذیل دسته بندی و تشریح شده است:

به زعم (دینی و همکاران، ۱۳۹۷) یکی از عوامل تاثیر گذار بر شرایط عمومی صندوق بازنشستگی را می توان به تاثیر پذیری آنها از فضای قانون گذاری کشور دانست. در کشور ما استفاده از منابع سهم نسل های آینده برای گذراندن امور امروز تنها در منابع طبیعی و محیط زیست اتفاق نیفتاده است، بلکه این موضوع برای صندوق های بازنشستگی نیز تقریباً در تمام دولت ها بطور مداوم تکرار می شود. تصویب قوانین مختلف برای خشنودی اقشار مختلف به پیشنهاد دولت یا مجلس که تاثیر مستقیم و غیر قابل انکار بر پایداری مالی صندوق های بازنشستگی دارد و تامین نکردن منابع مورد نیاز آنها، علی رغم درج مواد یا تبصره هایی در همان قوانین موجب شده که سرعت رسیدن به نقطه بحرانی در این نهادهای مالی شتاب مضاعف بگیرد.

به زعم (علی جانی، ۱۳۹۰) یکی از عواملی که صندوق ها از آن تاثیر و اثر می گذارند تورم است که با سیاست های مناسب می توان اثر مثبت در اقتصاد و بالعکس و همچنین با سیاست های تورمی اقتصاد می توان اثر مثبت و منفی در صندوق گذاشت. نرخ تورم، درصد تغییر شاخص قیمت ها در هر دوره نسبت به دوره قبل است. ماهیت تورم در ایران به گونه ای است که بخش های مختلف را به طور نامتناسب تحت تأثیر قرار می دهد و باعث تغییر قیمت های نسبی می شد. (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶). اکثر دولت ها و بانک های مرکزی سیاست های مالی و پولی شان را نه صرفاً بر مبنای وضع موجود، بلکه بر مبنای پیش بینی های کوتاه مدت و بلندمدت از متغیرهای کلیدی اقتصاد از جمله تورم تدوین می کنند و به اجرا می گذارند. بدیهی است که میزان دقت پیش بینی این متغیرها، صرف نظر از درستی سیاست های مالی و پولی و تناسب آن ها با شرایط موجود، شرط لازم موفقیت این سیاست ها به شمار می آید.

در حوزه نحوه سرمایه گذاری، دارایی صندوق های بازنشستگی طی دهه های گذشته به سرعت رشد یافته و نشانه هایی وجود دارد که این روند ادامه خواهد یافت. یکی از مشکلاتی که از رشد و تجمع این حجم بزرگ دارایی ها در میان کشورها نشأت می گیرد چگونگی سرمایه گذاری آن ها است (اسکندری و همکاران، ۱۳۹۴). امروزه صندوق های بازنشستگی به سرمایه گذاری به عنوان یکی از مهم ترین منابع درآمدی خود نگاه می کنند. اهمیت این موضوع تا بدان اندازه است که اتحادیه بین المللی تأمین اجتماعی، سرمایه گذاری را در کنار برنامه ریزی راهبردی و محاسبات بیمه ای یکی از مهمترین حوزه های مدیریت صندوق های بیمه ای دانسته (ISSA, ۲۰۱۷) و در اسناد مصوب اصول سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی را ترسیم کرده است. در واقع سرمایه گذاری صحیح، عنصر حیاتی بقا و موفقیت صندوق ها به شمار می رود. (علیپور و فلاح، ۲۰۱۴)

دیگر عاملی که به زعم (اسکندری و همکاران، ۱۳۹۴) در تحقیقات مشاهده گردید می توان مدیران صندوق را اشاره کرد، مدیران صندوق های بازنشستگی دولتی در جهان پس اندازهای بازنشستگی با میلیارد ها دلار ارزش را کنترل و هدایت می کنند. عملکرد آن ها مستقیماً بر میلیون ها کارمندی که مجبور به مشارکت در این طرح ها شده اند، اثرگذار است. تأثیر غیرمستقیم عملکرد آن ها بسیار گسترده تر است. اگر پس اندازهای بلند مدت به خوبی هدایت شوند، پروژه های خوب به آسانی تأمین مالی شده و این امر منجر به رشد اقتصادی بالاتر می شود.

دیگر عامل قابل توجه، تبعیض در پرداخت یا نبود نظام پرداخت یکپارچه است. که در حال حاضر برخی از صندوق ها با وجود آنکه حق بیمه های بالایی دریافت می کنند مستمری بازنشستگی کمتری نسبت به برخی دیگر از صندوق ها که حق بیمه کمتری دریافت می کنند پرداخت می نمایند (بادینی، ۱۳۸۷). در حال حاضر روال کلی حاکم بر صندوق های بیمه گر کشور این موضوع را تداعی می کند که هرچه قدر اندازه صندوق بزرگتر و فراگیرتر باشد متوسط پرداختی مستمری بگیران آن کمتر است (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶). یکی از عللی که در دهه اخیر برخی دولت ها را ناچار به ادغام صندوق های بازنشستگی نمود، وجود نظام تبعیض آمیز در ارائه مزایا به دلایلی چون سرپیچی از سیاست های رفاهی دولت و عدم هماهنگی میان صندوق ها بوده است. چنین وضعیتی در نظام تأمین اجتماعی آفریقای جنوبی در دهه اخیر وجود داشت. در این کشور صندوق های بازنشستگی متعدد با وجود شرایط مشابه میان اشخاص از نظر سال های پرداخت حق بیمه و میزان آن، مستمری های بازنشستگی متفاوتی پرداخت می کرده اند، دولت با درک چنین مشکلی در راستای حذف نظام تبعیض آمیز سعی نمود بسیاری از صندوق ها را در یکدیگر ادغام نماید. (هاشمی و معصومی، ۱۳۹۶)

عامل دیگر که در صندوق بازنشستگی مورد توجه است رشد جمعیتی است، به زعم (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) رشد جمعیتی، بیانگر نیاز بیشتر به پرداخت مستمری می باشد. از نظر تاریخی، جمعیت بشر در جهان، افزایشی به میزان فعلی را تاکنون تجربه نکرده و به تبع آن جمعیت فعلی ایران نیز از این حالت

مستثنی نیست. با توجه به اطلاعات رسمی منتشره از سوی مرکز آمار، جمعیت کشور از سال ۱۳۳۵ تاکنون (یعنی حدود ۶۰ سال) قریب به ۴ برابر (نسبت به جمعیت سال ۱۳۳۵) شده است. (سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۳۹۶). در مطالعات به عمل آمده از گزارش های (سازمان برنامه و بودجه کشور، ۱۳۹۶)، (سالنامه آماری سازمان تامین اجتماعی-۱۳۹۷) و پژوهش های (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) و (مظفر و همکاران، ۱۳۹۳) سازمان تامین اجتماعی و صندوق بازنشستگی کشوری بزرگترین صندوق های بیمه گر کشور هستند که در مجموع حدود بیست میلیون از جمعیت کشور را به عنوان بیمه شده یا مستمری بگیر اصلی تحت پوشش خود دارند. به این ترتیب، اگر افراد وابسته به این بیمه شدگان و مستمری بگیران اصلی را نیز به این ارقام اضافه کنیم، حدود نیمی از جمعیت کشور تحت تأثیر تحولات سازمان تامین اجتماعی قرار دارند. بنابراین سازمان تامین اجتماعی یا حتی صندوق بازنشستگی کشوری به نوعی تبدیل به سازمان هایی شده است که در علم اقتصاد از این گونه سازمانها، نهادها و شرکتها به عنوان " بسیار بزرگ برای ورشکستگی " (too big to fail) یاد می شود. اصطلاح " بسیار بزرگ برای ورشکستگی " برای نهادهایی استفاده می شود که به دلیل اندازه ی بزرگ و گستره ی وسیع شان در اقتصاد، ورشکسته شدن آنها باعث ایجاد ضربه ای سنگین و شوکی بزرگ به اقتصاد ملی می شود و می تواند کارکرد سایر اجزای اقتصاد اعم از شرکت ها، سازمان ها و بازارهای مرتبط را کاملاً مختل نماید. (ابراهیمی و همی، ۱۳۹۷)

عامل دیگر در تحقیقات مشاهده شد عامل نرخ ارز است. اندازه صندوق های بازنشستگی، شکل تمرکز و جوه در آنها، رفتار متحد الشکل سرمایه گذاری صندوق ها، باز بودن حساب سرمایه و سرمایه گذاری در خارج و... تحت تأثیر تغییرات برابری ارز قرار می گیرد؛ بنابراین آزادسازی نرخ، تک نرخی کردن و ارز چند نرخی روی صندوق های بازنشستگی تأثیر می گذارد. در همین حال باید گفت صندوق های بازنشستگی ایران هنوز در خارج سرمایه گذاری چندانی ندارند تا آثار تغییر سبد دارایی های خارجی آنها به دلیل تغییر نرخ ارز از دید اقتصاد کلان بررسی شود. با این حال، با توجه به وضعیت بحرانی صندوق های بازنشستگی، آزادسازی سرمایه گذاری در خارج با توجه به ضرورت کمک و تعمیق اندازه و نقد شوندگی بازار سرمایه بلندمدت داخلی می تواند، اقدام مؤثری باشد. یکی از راهکارهای صندوق های بازنشستگی برای حل بحران های موجود حرکت به سمت سرمایه گذاری در خارج از کشور است. در شیلی یا برزیل سرمایه گذاری ها بیشتر در خارج از آن کشورها صورت می گیرد. در ایران نیز صندوق ها باید به سمت سرمایه گذاری در خارج از کشور حرکت کنند. (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶)

به زعم (رستمی و همکاران، ۱۳۹۶) بسیاری از مشکلات حوزه سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی نیز به عملکرد دولت باز می گردد، زیرا صندوق های بازنشستگی، عضوی از نظام اقتصادی کشور بوده که دولت سیاستگذار آن است. بر این اساس، درباره محدودیت و کم عمق بودن بازار سرمایه در ایران و فقدان ساز و کارهای قانونی (مانند سرمایه گذاری خارجی)، برای برون رفت از آن، باید انتقاد را متوجه دولت دانست. تجربه نظام تامین اجتماعی ایران نشان داده است دولت نه تنها بسترهای مناسبی برای سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی فراهم نکرده است، بلکه در دوره های مختلف با دخالت های مالی و سیاسی متعدد در امور صندوق، از مطلوبیت سرمایه گذاری های آنها کاسته است. لذا مداخلات سیاسی عامل تأثیر گذار در صندوق می باشد که قابل تامل است.

به زعم (پور موسی، ۱۳۹۲) عامل دیگر تأثیر گذار در صندوق محاسبات بیمه می باشد. محاسبات بیمه ای یا اکچوئری یک حرفه اقتصادی است که نتایج مالی ریسک ها را بررسی می کند. اکچوئری از ریاضیات، آمار و تئوری های مالی برای مطالعه نتایج مالی استفاده می کند. به ویژه آنهایی که مربوط به بیمه و بازنشستگی است. اکچوئر احتمال آن رویدادها را ارزیابی می کند و روش های جدیدی برای کاهش احتمال و کاهش تأثیر رویدادهای ناسازگاری که واقعاً رخ خواهد داد، طراحی می کند. محاسبات اکچوئری در بیمه های تامین اجتماعی، علمی است که وجود یا عدم وجود برابری بین دارایی ها و تعهدات صندوق بازنشستگی را براساس جدول مرگ و میر (امید زندگی) بیان می کند. اکچوئر مستقیماً مسئول ارزیابی کیفیت و کمیت ریسک هایی خواهد بود که قرار است توسط بیمه گر تحت پوشش قرار گیرند. در مورد هر نوع ریسکی، او باید برای تشخیص میزان فراوانی اینگونه حوادث غیر منتظره و همچنین تأثیرات مالی وقوع آنها بر افراد و سازمانهای بیمه گر تلاش کند (بهزادی، ۱۳۸۷)

۴. الگوی پژوهش (داده های گرد آوری شده).

تحقیقات پیرامون صندوق بازنشستگی بسیار متنوع و گسترده است و نحوه انجام تحقیق در این حوزه در اکثر این پژوهش ها متفاوت است و الگوی واحدی ندارد. در این فصل تحقیقاتی ارائه شده است که محقق موفق به دستیابی به آنها در پایگاه های علمی ایرانی و بین المللی شده است؛ با توجه به پراکندگی بسیار مطالعات، سعی شده تحقیقات براساس عوامل تأثیر گذار شناسایی و گردآوری گردد. گرچه جداسازی مطالعات با توجه به این موضوع که این مطالعات براساس چارچوب مطالعاتی این پژوهش انجام نشده اند امری دشوار است، می باشد و به سختی می توان آنها را مرز بندی کرد. لذا بطور کلی، می توان تأکید مطالعات علمی در حوزه صندوق بازنشستگی به شرح جدول ۲-۳ زیر ارائه کرد:

جدول (۱): داده های گرد آوری شده در یک نگاه

ردیف	زیر معیار	منبع
۱	قوانین	(دینی و همکاران، ۱۳۹۷) / (میرزا ابراهیمی، ۱۳۹۶) / ابراهیم ادیبی سده و همکاران (۱۳۹۳) // (فرتوک زاده و رجبی نهوجی، ۲۰۱۳)
۲	رشد جمعیت) رشد ورودی های صندوق)	(رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) / (گزارش تحلیل نتایج سرشماری نفوس و مسکن، ۱۳۹۶) // (سالنامه آماری سازمان تامین اجتماعی-۱۳۹۷) / (مظفرو همکاران، ۱۳۹۳) //
۳	افزایش سن امید به زندگی (سن بازنشستگی)	(فرتوک زاده و رجبی نهوجی، ۲۰۱۳) (گزارش تحلیل نتایج سرشماری نفوس و مسکن، ۱۳۹۶) // (سالنامه آماری سازمان تامین اجتماعی-۱۳۹۷) // (دینی و همکاران، ۱۳۹۷) (ولی پور، ۱۳۹۶) / (گزارش تحلیل نتایج سرشماری نفوس و مسکن، ۱۳۹۶)
۴	نسبت پشتیبان	(رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) / (ولی پور، ۱۳۹۶) // (امینی راد، ۱۳۹۸)
۵	مدیران صندوق	ابراهیم ادیبی سده و همکاران (۱۳۹۳) (میرزا ابراهیمی، ۱۳۹۶) // (اسکندری و همکاران، ۱۳۹۴) (ولی پور، ۱۳۹۶)
۶	نظام پرداخت	(رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) / (مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی، ۱۳۹۴) (بادینی، ۱۳۸۷) // (هاشمی و معصومی، ۱۳۹۶)
۷	حق بیمه (کسور)	(هاشمی و معصومی، ۱۳۹۶) (امیدی و همکاران، ۱۳۹۵)
۸	نرخ جایگزینی	(راغفر و همکاران، ۱۳۹۴)
۹	اکچوئری	(بهزادی، ۱۳۸۷)، (پور موسی، ۱۳۹۲)
۱۰	نرخ ارز	(رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) (خلیلی، ۱۳۸۸: ۱۲) (علی جانی، ۱۳۹۰: ۲۸) (روزبهان، ۱۳۸۷: ۲۴۳)
۱۱	نرخ بهره	(ازوجی و فرهادی کیا، ۱۳۸۵) (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) (سامتی و همکاران، ۱۳۸۸: ۳)
۱۲	نرخ تورم	(علی جانی، ۱۳۹۰: ۲۴-۲۵) // (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶) (نیک پور و ریاضی، ۱۳۸۳)
۱۳	نحوه سرمایه گذاری	(رستمی و همکاران، ۱۳۹۶) / (علیپور و فلاح، ۲۰۱۴) / (اسکندری و همکاران، ۱۳۹۴) // (ISSA, 2017, pp.2-3)
۱۴	مداخلات سیاسی	(میرزا ابراهیمی، ۱۳۹۶) // (فرتوک زاده و رجبی نهوجی، ۲۰۱۳) // (محمودزاده، ۱۳۹۶) - (رستمی و همکاران، ۱۳۹۶)
۱۵	شوک تحریم	(ناظمی، کاظمی و همکاران، ۱۳۸۹) // (رجبی و همکاران، ۱۳۹۶)

مولفه هایی فوق که فراوانی بر مطلوبیت و اثربخشی صندوق بازنشستگی دارند می توان به عنوان مدل اولیه ای اشاره کرد که بر اساس ادبیات و پیشینه پژوهش -مطالعات کتابخانه ای احصا شده است که برای غنای این مولفه ها بر اساس تحقیق کیفی به روش تحلیل محتوا مولفه های مجددا توسط خبرگان بازنگاری و اصلاح می گردد تا مدل جامع در این حوزه ارائه گردد.

۵. روش پژوهش.

نوع پژوهش حاضر، تحقیقی کاربردی می باشد. هم چنین دستیابی به اهداف علم میسر نخواهد بود مگر زمانی که روش شناسی درست صورت پذیرد و یک پژوهش از حیث روش است که اعتبار می یابد در اغلب تحقیقات علوم اجتماعی و مدیریتی از روش تحقیق توصیفی استفاده می شود که به توصیف عینی، واقعی و منظم خصوصیات یک موضوع یا موقعیت می پردازد. پژوهش حاضر از نظر روش، پژوهش توصیفی پیمایشی می باشد. تحقیق حاضر در نظر دارد به صورت اکتشافی به مسئله تحقیق بپردازد و منابع و پیشینه تحقیق در این زمینه اندک می باشد. به زعم (Fontana & Frey, ۱۹۹۴) با توجه به نوین بودن پژوهش، تصمیم گرفته شد که در این پژوهش از مصاحبه های نیمه ساختاریافته با تاکید بر رویکرد اکتشافی استفاده شود. این تصمیم گیری به این دلیل است که هدف پژوهش، شناسایی ایده های اولیه و عمیق برای توسعه الگوهایی نظری برای پژوهش های تجربی آتی بر اساس

یافته های کیفی است. برای بررسی سوال تحقیق که "عوامل موثر بر موفقیت صندوق بازنشستگی کدام است؟" نیاز به جمع آوری داده بود که گردآوری داده روش ترکیبی، از روش های تحقیق کتابخانه ای و میدانی است. روش کتابخانه ای برای مطالعه ادبیات موضوع بررسی پیشینه تحقیق و نظراتی که راجع به موضوع وجود داشته است، انتخاب گردیده است و روش میدانی تحقیق برای جمع آوری داده ها که از طریق مصاحبه گردآوری شده است و پس از تجزیه و تحلیل اطلاعات به روش تحلیل محتوا نتایج تحقیق بدست می آید. همچون دیگر روش های پژوهش در این روش نیز برای انجام نمونه گیری، چون دستیابی به منابعی که پژوهشگر به دنبال تحلیل آنهاست، دشوار است، لذا نمونه گیری در دسترس را باید انتخاب نمود. در ادامه برای انتخاب نمونه و جمع آوری داده های تحقیق مناسب تر از خبرگان که از جامعه تحقیق مشخص شده شامل اساتید دانشگاه - صاحب نظران حوزه اقتصادی، اجتماعی و صندوق های بازنشستگی می باشند که با در نظر گرفتن نوع دسته بندی گروه های ذینفع، که از سوابق اجرایی در سطوح کلان تصمیم گیری برخوردارند (و به اصطلاح خبرگان آگاه نام دارند) مصاحبه صورت پذیرفت.

برای جامعه تحقیق، ابتدا لیستی از خبرگان در صندوق های بازنشستگی با شرایط پیش گفته تهیه و سپس با آنها مصاحبه عمیق انجام شد. پس از اتمام مصاحبه از هر یک از افراد مورد مصاحبه خواسته شد؛ سایر خبرگان در زمینه صندوق های بازنشستگی را به محقق معرفی نمایند؛ این کار تا زمانی ادامه یافت تا مولفه های تحقیق اشباع گردید و همچنین به زعم اشتراوس و همکاران (۱۳۹۰) در رویکرد کیفی اشباع نظری میزان نمونه ها را تعیین می کند. لذا حجم نمونه بصورت کیفی انتخاب شده و به تعداد کفایت تا زمانی که به اجماع در نظر رسیده شد؛ به تعداد ۱۰ نفر خبره مصاحبه انجام گرفت. نمونه های این پژوهش، نماینده مجلس شورای اسلامی - مدیر عامل صندوق بازنشستگی و مدیر عامل سابق سازمان تامین اجتماعی و همچنین، خبرگان و مدیران ارشد با سابقه اجرایی در صندوق بازنشستگی کشوری و لشکری، نهادهای ذینفع، مصاحبه صورت پذیرفت. این روش، برای یافتن افراد مطلع کلیدی که اطلاعات بسیاری دارند مناسب است و مستلزم استفاده از افراد آگاه است. از این رو، فرایند مصاحبه ها، با یکی از خبرگان و مدیران ارشد که نقش برجسته ای در صندوق بازنشستگی دارد، آغاز می شود.

۶- تحلیل محتوا

تحلیل محتوا از روش های تحقیق است که سال های زیادی مورد توجه پژوهشگران رشته های مختلف قرار گرفته است. و آن زمانی بکار می رود که بخواهید یک نوشته یا گفته ای را از لحاظ رخداد و تعداد تکرار مقوله ها یا پیشامدهای خاص، مواد، یا رفتارها، تحلیل کنید. بطور کلی هر شکلی از ارتباط از طریق مطالب نوشته شده (روزنامه ها...) باشد یا فیلم و ... می تواند به عنوان مواد اولیه ی تحلیل محتوا باشد، و در این مقوله می گنجد (هومن، ۱۳۹۰). در تحلیل محتوا پیام های تولید شده افراد توسط پژوهشگر مورد تجزیه و تحلیل قرار می گیرد و اصولاً از پرسشنامه استفاده نمی شود. عنصری که در تحلیل محتوا از میان عناصر ارتباط (منبع، محتوا، کانال، گیرنده) بسیار مهم است، محتوای پیام می باشد (بدیعی، ۱۳۸۰). تحلیل محتوای کیفی امری تفسیری است. تفسیر به ارائه فهم شخصی و نظری شما از پدیده تحت مطالعه اشاره می کند. پاتون (۲۰۰۲) در این زمینه اظهار می دارد. گزارش خواندنی و جالب باید فراهم آورنده توصیفی کافی از پدیده تحت بررسی باشد، تا به خواننده اجازه فهم اساس تفسیرها را بدهد، و همچنین حاوی تفسیری که باعث فهم توصیف ها از طرف خواننده شود. در این تکنیک باید واحد تحلیل مشخص شود و پژوهشگر باید تا انتهای خواندن متن آن را مدنظر داشته و بر اساس آن تحلیل خود را انجام دهد. به واحد تحلیل، واحد ثبت هم اطلاق می شود. هولستی (۱۳۷۳) از پنج نوع، واحد عمده تجزیه و تحلیل (واحد ثبت) نام می برد: ۱- کلمه یا نماد ۲- مضمون (تم) ۳- کاراکتر (شخصیت) ۴- پاراگراف ۵- مورد (آیتم) یا عنوان. واحد تحلیل عبارت است از واحد معنی دار و قابل رمزگذاری که برای درست کردن مقوله به کار می رود. واحد تحلیل می تواند کلمه، مضمون، اشخاص، حادثه و یا سند باشد. در این تحقیق، "مضمون" به عنوان واحد تحلیل مشخص شد. مضمون و به عبارتی تحلیل مضمونی به طور وسیعی در تحقیقات تحلیل محتوا استفاده شده است. مضمون در مورد بررسی انگیزش ها، افکار عمومی، نظرات، ارزش ها، باورها، گرایش ها و ... به کار می رود. پاسخ به سوالات باز، مصاحبه های فردی یا گروهی و ... را می توان تحلیل مضمونی نمود که اغلب نیز بر اساس مضمون مورد تحلیل قرار می گیرند (باردن، ۱۳۷۵). در این پژوهش، از روش تحلیل تم (محتوا) استقرایی شش مرحله ای براون و کلارک (۲۰۰۶) استفاده می شود.

جدول (۲): مراحل تحلیل تم (براون و کلارک، ۲۰۰۶)

ردیف	مرحله - فاز	شرح فرایند
۱	آشنایی با داده های جمع آوری شده	نوشتن داده ها و مطالعه چندباره آن ها توسط پژوهشگر با هدف جستجوی معانی و الگوها
۲	ایجاد کدهای اولیه	پس از آشنایی پژوهشگر با داده ها، کدگذاری اولیه آغاز می شود هر کد می تواند شامل یک یا چند کلمه، عبارت یا پارکراف باشد. کدهای استخراج شده با به طور مستقیم در صحبت های مصاحبه شوندگان بیان می شوند یا به شکل تلویحی توسط پژوهشگر از متن مصاحبه ها استخراج می شوند.
۳	جستجوی تم	پژوهشگر در این مرحله به شناسایی تم های بالقوه می پردازد. همچنین کدهای ناقص، نامرتب، و تکراری را حذف می کند.
۴	بازنگری تم ها	پژوهشگر با مرور تم ها و بررسی رابطه آن ها با کدهای سطح اول و سایر تم های سطح دوم، به نقشه تم تحلیل می رسد. در واقع، با ادغام تم های فرعی در تم های بزرگ تر ساختار کلی یافته ها آشکار می شود.
۵	تعریف و نامگذاری تم ها	پژوهشگر با ترکیب تم های فرعی، تم های اصلی را به طور روشن نامگذاری و تدوین می کند. نامگذاری تم های اصلی بر مبنای محتوای تم ها و صلاحدید پژوهشگر انجام می شود.
۶	گزارش نویسی	در این مرحله که پژوهشگر با مجموع های از تم های اصلی و منطبق با ساختار زمین های پژوهش مواجه است، با توجه به ادبیات موضوع و پرسش پژوهش، گزارش تحلیلی ارائه می کند.

-روایی ۲ و پایایی ۳ مدل پژوهش

روایی آن خصیصه یا ویژگی ابزار گردآوری اطلاعات است که مقولاتی را تعیین می کند که برای آن ها در نظر گرفته شده است (جوآنمرد، ۱۳۸۸) و موضوع روایی از آن جهت اهمیت دارد که اندازه گیری های نامناسب و ناکافی می تواند هر پژوهش علمی را بی ارزش و ناروا سازد (کاظمی، ۱۳۹۱) به عبارت دیگر، روایی تحقیق، میزان سازگاری ابزار سنجش با هدف تحقیق را نشان می دهد (مهری، ۱۳۸۱). برای اعتبار و روایی مدل مفهومی این پژوهش، از نظرات خبرگان صندوق بازنشستگی، اساتید محترم دانشگاهی، پژوهشگران حوزه مربوطه استفاده گردید. بدین ترتیب که مدل مفهومی پژوهش با نظر خبرگان حوزه صندوق بازنشستگی ساخته شد و از آن ها درخواست گردید تا با تعیین تناسب و اهمیت مولفه ها برای این پژوهش، شاخص های نامطلوب را از مدل حذف نمایند و تمامی مراحل پژوهش مورد تایید اساتید محترم و خبرگان امر قرار گرفت. از سوی دیگر، شاخص های مطرح شده در این تحقیق از مقالات متعدد علمی و معتبر استخراج شده است که منابع آن ها ذکر شده است.

پایایی، آن خصیصه یا ویژگی ابزار گردآوری اطلاعات است که در طول زمان، ثبات و پایداری خود را حفظ نماید (جوآنمرد، ۱۳۸۸) در واقع، مقصود از پایایی آن است که اگر ابزار اندازه گیری را در یک فاصله زمانی کوتاه چندین بار و به گروه واحدی از افراد بدهیم نتایج حاصل نزدیک به هم باشد (کاظمی، ۱۳۹۱). همچنین به زعم گل افشانی (۱۳۸۵) اگرچه اصطلاح پایایی مفهوم مورد استفاده برای آزمون یا ارزیابی پژوهش کمی است ولی محقق مطالعات جامعی را پیرامون موضوع انجام داده و در جلسه مصاحبه هدف مصاحبه را برای مصاحبه شوندگان به روشنی توضیح داده، دانسته های قبلی خود را در حین جلسه مصاحبه کنار گذاشته و نکات یک مصاحبه موثر از جمله برخورد دوستانه، جلب اعتماد و ... را رعایت نموده است، لذا تحقیق حاضر از پایایی برخوردار است. همچنین با عنایت به این مطلب که محقق در تفسیر نتایج دقت کافی را مبدول داشته و از نظرات اساتید راهنما و خبرگان استفاده نموده است، دارای روایی می باشد.

۶. تجزیه و تحلیل یافته ها.

تجزیه و تحلیل عبارت است از روشی که از طریق آن، کل فرایند پژوهش، از انتخاب مسئله تا دسترسی به یک نتیجه هدایت می شود (جوآنمرد، ۱۳۸۸). در این راستا با توجه به یافته های پژوهش و سوالات انجام شده از بین خبرگان (۱۰ خبره)، از طریق روش تحلیل محتوا، عوامل شناسایی گردید. خبرگان شامل پژوهشگران، اساتید دانشگاه، خبرگان و متخصصین در حوزه مأموریت صندوق می باشند بر همین اساس برای انجام مصاحبه، نتایج پژوهش در اختیار مصاحبه شوندگان قرار گرفت و بر اساس مصاحبه نیمه ساختار یافته، که هر یک از این جلسات حدود یک ساعت و نیم بطول انجامید. مصاحبه های ثبت و ضبط گردید. در این راستا، روش تعیین حجم نمونه در مرحله مصاحبه بر اساس نمونه گیری در دسترس بود و مصاحبه نیز بگونه ای صورت پذیرفت که در مصاحبه های آخر به اشباع تئوریک و تکرار مفاهیم در مصاحبه ها و همچنین پوشش نظرات ذینفعان منتخب ایجاد شد. لذا برای پاسخ به سوال تحقیق، که شناسایی مولفه های تاثیرگذار در صندوق بازنشستگی می باشد از روش تحلیل محتوا استفاده شد. در این روش، محتوای

پیامی (منبع اطلاعاتی) که قرار است مورد تحلیل قرار گیرد مشخص گردید. محتوای مسئله موضوعی است که در پیام مورد بررسی، پژوهشگر به دنبال آن می‌گردد. در این راستا تلاش می‌شود تا واحدهای تحلیل محتوا مشخص شود. در ابتدای مصاحبه به طور کلی هدف پژوهش اشاره می‌شود و تاکید می‌شود که از مصاحبه‌ها تنها برای مقاصد پژوهشی استفاده خواهد شد و هویت افراد به هیچ وجه در گزارش‌ها و مقاله‌ها منتشر نخواهد شد. با توجه به پرسش اصلی پژوهش، پرسش‌های زیر در مصاحبه در نظر گرفته می‌شوند و با توجه به ماهیت نیمه ساختار یافته آن، پرسش‌های دیگری نیز با توجه به پاسخ‌ها، به منظور روشن تر شدن مفهوم پاسخ‌های ارائه شده، امکان طرح دارند.

جدول (۳): نمونه سوالات مصاحبه با خبرگان براساس پیشینه و سوال تحقیق

ردیف	سوال
۱	از منظر شما قوانین و مقررات بالا دستی چگونه می‌تواند در اجرای اثربخشی صندوق بازنشستگی در اقتصاد، عامل موثری باشد؟
۲	از منظر شما رشد جمعیت (رشد ورودی‌های صندوق) چگونه می‌تواند در اجرای اثربخشی صندوق بازنشستگی در اقتصاد، عامل موثری باشد؟
.... دیگر ایت‌های شناسایی شده بر اساس جدول پیشین....
۱۵	از منظر شما شوک تحریم چگونه می‌تواند در اجرای اثربخشی صندوق بازنشستگی در اقتصاد، عامل موثری باشد؟
۱۶	از منظر شما آیا مولفه‌ای وجود دارد در اجرای اثربخشی صندوق بازنشستگی در اقتصاد، عامل موثری باشد؟

در این تحقیق بعد از مطرح کردن سوالات مورد نظر، جمع‌آوری نظر خبرگان، و مطالعه دقیق متن یادداشت شده (در مواردی که اجازه ضبط نبود) و صدای ضبط شده خبرگان، از روش برش متن، مضمون اصلی یکایک عبارات مصاحبه را استخراج گردید و مفاهیم اولیه یعنی کد گذاری باز احصا گردید. در این مرحله چند برش متنی (داده خام) از مصاحبه‌ها که دارای معانی و مفاهیم مشترکی هستند، در قالب یک کد مشترک (باز) آورده می‌شود که این کد مشترک، داده‌های خام تشکیل دهنده خود را در بر می‌گیرد.

جدول (۴): نمونه تجزیه و تحلیل داده‌های خام - تم باز به تم‌های فرعی و اصلی

ردیف	زیر مقوله‌ها/تم فرعی	کدهای باز	تکرار	نمونه متن مصاحبه - داده خام
۱	قوانین و مقررات بالا دستی	اختصاص قوانین امتیازی مجلس به قشر خاص قوانین مجلس یا مصوبات تعهد آور دولت بدون در نظر گرفتن بار مالی آن بازنگری مقررات مربوط به مشاغل	M1- M2- M3-M4- M5-M6- M7-M8- M9-M10	- اثر قانون بازنشستگی پیش از موعد و نیز شرایط باخریدی در صندوق بازنشستگی بدون تامین بار مالی مناسب از سوی مجلس و دولت بر صندوق تحمیل گردیده است عوامل امتیاز آور در قانون مدیریت خدمات کشوری برای محاسبه حقوق بازنشستگی (شغل‌های عوامل سخت و زیان آور) وجود بعضی از قوانین که بار مالی همچنان ایجاد می‌کند همچون امکان رجوع دختر مطلقه فرد بازنشسته به زیر مجموعه

<p>- در سال ۱۳۵۷ امید به زندگی در کشور ما بین ۵۸ تا ۶۰ سال بود. الان این شاخص به حدود ۷۵ سال رسیده است.</p> <p>- پایین بودن سن بازنشستگی مردان و زنان در ایران نسبت به سن امید به زندگی</p> <p>- میانگین سن بازنشستگی در بعضی از صندوق ها حدود ۴۲ سال است</p> <p>- پایین بودن سن موثر بازنشستگی</p> <p>....</p>	<p>M1- M2- -M4-M5- M6- -M8- M9-M10</p>	<p>- افزایش سن امید به زندگی</p> <p>- میانگین سن بازنشستگی در سن پایین</p>	<p>دوران بهره مندی از بازنشستگی (تعداد سال های سپری شده سن بازنشستگی تا سن امید به زندگی)</p> <p>۲</p>
<p>- جمعیت کشور در سال ۵۷ حدود ۲۸ میلیون نفر بوده است که این عدد در سال ۱۳۹۵ به حدود ۸۰ میلیون نفر رسیده است. که فعال بودن نیروی کار، رشد ورودی های صندوق افزایش می یابد</p> <p>- فرارسیدن دوران بازنشستگی و حرکت سن جمعیتی جوان کشور به دوران سالمندی باعث خواهد شد، تا علاوه بر نیاز به تامین مراکز نگهداری سالمندان، حقوق و مزایای دوران از کار افتادگی نیز پرداخت شود، در حالی که هم اکنون برخی صندوق ها نه تنها حقوق مستمری بگیران را با تاخیر پرداخت می کنند، بلکه اغلب مزایای آن ها نیز حذف شده است.</p> <p>...</p>	<p>M1- M2- M3-M4- - M6-M7- M8 -M10</p>	<p>- عدم تراز رشد جمعیت فعال به رشد درآمد صندوق</p> <p>- رشد جمعیت و افزایش هزینه های بیمه های اجتماعی صندوق ها</p> <p>- چتر حمایتی پوشش صندوق های بازنشستگی به شاغل -بازنشسته و افراد تحت تکفل آن ها</p>	<p>رشد جمعیت</p> <p>۳</p>
<p>- ضعف مدیریتی و عدم به کارگیری مدیران حرفه ای که بر مهندسی مالی و مدیریت ریسک و اداره صندوق های بازنشستگی</p> <p>....</p>	<p>M2- M5- M6- -M8- M9-M10</p>	<p>- ثبات و ضعف مدیریتی در فعالیتهای صندوق</p> <p>- عدم به کارگیری مدیران حرفه ای</p> <p>- ضرورت بکارگیری نیروی انسانی با صلاحیت و متخصص</p>	<p>انتصاب مدیران با صلاحیت</p> <p>۴</p>
<p>- در طراحی نظام پرداخت، توجه به تمامی جنبه ها اعم از ضوابط و قوانین، رفتارها و عکس العمل های فردی و اجتماعی، متغیرهای درون محیطی و برون محیطی یک ضرورت است</p> <p>- حق بیمه برای صندوق ها ملاک سهمی است که باید به موقع دریافت شود در صورتی که مشمولان آن بعضا با تاخیر به صندوق پرداخت می کنند که محاسبات پایداری صندوق را بهم می زند</p> <p>- مصارف اصلی این صندوق ها نیز شامل پرداخت به کارمندان و مستمری بگیران، بیمه های بیکاری و درخواست بازخرید از خدمت می شود.</p> <p>- بالا بودن نرخ جایگزینی در عین مطلوب بودن برای بازنشستگان، سبب کاهش توان مالی صندوق می شود.</p> <p>- نسبت پشتیبانی حد مرزی ورود صندوق های بیمه گر به بحران مالی بوده</p> <p>- یکی از بزرگترین صندوق های بازنشستگی کشور یعنی صندوق بازنشستگی کشوری در حال حاضر «نسبت پشتیبانی» به یک رسیده است.</p>	<p>M3-M4- M5-M6- M7-M8- M9-M10</p>	<p>- پایداری صندوق به دریافت حق بیمه مناسب و بموقع</p> <p>- عدم تبعیض و متناسب سازی در ارائه مزایای بازنشستگی</p> <p>- عدالت محوری و رفاه</p> <p>- مبنای درست معدل حقوق برای بازنشستگی - نرخ جایگزینی</p> <p>- تناسب بیمه پردازی برای حقوق باز</p> <p>- رعایت نسبت پشتیبان (حمایت)</p>	<p>نظام پرداخت حقوق مبتنی بر کسور</p> <p>۵</p>

.....	-		
ارزیابی اکچوئری به منزله آزمون اساسی استحکام مالی یک طرح بیمه است ارزیابی اکچوئری به منزله آزمون اساسی استحکام مالی یک طرح بیمه است	-	M3-M4- M5-M6- M7-M9- M10	منبای محاسبات منابع ورودی و تعهدات خروجی صندوق میزان دقت اکچوئری منجر به استحکام مالی یک طرح بیمه است	6 ارزیابی اکچوئری و محاسبات بیمه ای
قدرت خرید پول ملی یا ارزش برابری آن با انواع ارز بایستی ارزش یا نرخى سنجیده و واقعی باشد وابستگی میزان نرخ ارز در صادرات برای محصولات بنگاه های اقتصادی صندوق های بازنشستگی آزادسازی نرخ، تک نرخى کردن و ارز چند نرخى روى سرمایه گذاری های صندوق های بازنشستگی تأثیر می گذارد سرمایه گذاری صندوق ها، باز بودن حساب سرمایه و سرمایه گذاری در خارج و... تحت تأثیر تغییرات برابری ارز قرار می گیرد	-	M2-M3 - M8-M9- M10	باز بودن حساب سرمایه و سرمایه گذاری در خارج وابستگی میزان نرخ ارز در صادرات محصولات یا واردات نهاده های تولید محصولات بنگاه های اقتصادی صندوق	7 نرخ ارز (نقش آن در کارکرد ارزش سرمایه گذاری های خارجی یا صادرات)
نرخ بهره دو جنبه دارد که یکی در سپرده گذاری و دیگری سرمایه گذاری است. صندوق ها با نرخ بهره در دریافت وام از بانک ها برای سرمایه گذاری، برنامه ریزی دارند بعضی از صندوق ها همیشه بخشی از منابع خود را با نرخ بهره مشخص با بانک ها سپرده گذاری می کنند.	-	M1--M4- M5--M7- M8-M9-	نقش نرخ بهره (سود) در کارکرد بازده سرمایه گذاری نقش نرخ بهره در سپرده گذاری صندوق	8 نرخ بهره (نرخ بازده سرمایه- درصد پاداش پرباختی بر روى پول)
یکی از عواملی که صندوق ها از آن تاثیر و اثر می گذارند تورم است . نرخ تورم، درصد تغییر شاخص قیمت ها در هر دوره نسبت به دوره قبل است شاخص قیمت مصرف کننده (تورم) دو جنبه دارد که یکی باید با تاثیر تورم، خدمات گرانتز ارائه گردد که منابع کم می شود و دیگری در حوزه سرمایه گذاری است که اثر تورم ، باعث رشد منابع صندوق حاصل از ارزش سرمایه گذاری می شود	-	M1--M4- M5--M7- M8-M9- M10	وجود تورم در افزایش ارزش و منافع سرمایه گذاری صندوق بهره مندی از خدمات گرانتز صندوق ها با وجود تورم کاهش قدرت خرید و مشارکت در طرح های بازنشستگی با وجود تورم	9 نرخ تورم (شاخص قیمت مصرف کننده است که هم در دریافت ارائه خدمات گرانتز و هم در حوزه افزایش ارزش سرمایه گذاری صندوق اثر دارد)
راهبرد سرمایه گذاری در صندوق های بازنشستگی نگاه سود اوری است تا بتوانند منابع درآمدی خود را با توجه به کسری پوشش دهند. یکی از منابع درآمدی صندوق بازنشستگی، درآمد حاصل از سرمایه گذاری است (و موارد دیگر ۱- خالص کسور بازنشستگی دریافتی ۲- جریمه دیرکرد پرداخت کسور ۳- تعهدات دولت ۴-مقرری ماه اول) کاهش فرصت های سرمایه گذاری و بازدهی پایین سرمایه گذاری های صندوق ها از جمله مشکلات صندوق هاست	-	M4-M5- M6-M7- M8-M9-	لزوم ایجاد و نگهداری استراتژی سرمایه گذاری پویا نرخ بازده سرمایه در فرصت های مختلف سرمایه گذاری	10 راهبرد های سرمایه گذاری) لزوم راهبردهای مشخص پویا با نرخ بازده مورد انتظار در بلند مدت برای توسعه زیرساخت های کشور)

<ul style="list-style-type: none"> - منابع اغلب صندوق های بازنشستگی در مسکن و مستغلات و سپس در بازار سرمایه متمرکز شده - 		
<ul style="list-style-type: none"> - بسیاری از مشکلات حوزه سرمایه گذاری صندوق های بازنشستگی نیز به عملکرد دولت باز می گردد - دولت ها از گذشته با واگذاری دارایی ها و شرکت هایی که نرخ بازدهی بسیار پایین داشته اند، با قیمتی بیشتر از ارزش منصفانه به صندوق های بازنشستگی، به رفع مشکلات نقدینگی خود پرداخته اند - موکول کردن مشکلات به آینده در دولت و بکار بردن ترجیحات سیاسی و حزبی در منابع صندوق های بازنشستگی - 	<p style="text-align: center;">M1- M2</p>	<ul style="list-style-type: none"> - مداخلات دولت ها در نحوه مدیریت صندوق همچون وصول مطالبات - هماهنگی و دخالت دولت در انتصاب مدیران صندوق سیاست های انقباضی و انبساطی دولت ها در صندوق <p style="text-align: center;">مداخلات سیاسی</p> <p style="text-align: right;">۱۱</p>
<ul style="list-style-type: none"> - بعضی از سرمایه گذاری های بنگاه های اقتصادی وابسته به صندوق ها در کشور دیگری بوده که در صورت تحریم امکان فروش یا تبدیل آن سرمایه وجود ندارد و منابع صندوق ها تحت شعاع این تحریم قرار می دهد. - در بعضی از پروژه های بین المللی به علت تحریم ها بنگاه های اقتصادی صندوق ها امکان شرکت در پروژه های سود ده با بازدهی سرمایه بالا برایشان وجود ندارد - 	<p style="text-align: center;">M2-M8- M9-M10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - تاثیر تحریم های بین المللی برای عدم کارکرد اقتصادی صندوق ها <p style="text-align: center;">شوک تحریم (تاثیر تحریم های بین المللی و اختلال در کارکرد اقتصادی صندوق ها)</p> <p style="text-align: right;">۱۲</p>
<ul style="list-style-type: none"> - دولت های مختلف، تعهدات خود نسبت به صندوق ها را اجرا نکرده و حجم زیادی از بدهی ایجاد شده است - بدهی های انباشتی قابل توجه دولت به سازمان تامین اجتماعی و عدم انجام تعهدات توسط دولت (عدم پرداخت به موقع و کامل ۲ درصد حق بیمه، عدم پرداخت منابع مقرر در اجرای قانون معافیت از سهم کارفرما و ...) - کسری سازمان تامین اجتماعی در پرداخت مستمری های جاری و اخذ وام و فشار بر کارفرمایان جهت پوشش کسری اکنون دولت حقوق بازنشستگی لشکری و کشوری را از جیب خود می پردازد - 	<p style="text-align: center;">M1- M2- M3-M4- M5-M6- M7-M8- M9-M10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - عدم ایفای به موقع تعهدات دولت - کمبود نقدینگی در صندوق ها - عدم توانایی دولت برای تسویه مطالبات - وابستگی صندوق به دولت <p style="text-align: center;">کسری بودجه/ کمبود نقدینگی صندوق ها بابت عدم بموقع ایفای تعهدات دولت جهت پرداخت ها)</p> <p style="text-align: right;">۱۳</p>
<ul style="list-style-type: none"> - منابع ناشی از کسورات بیمه و بازنشستگی که در بسیاری از کشورها موتور سرمایه گذاری و رشد اقتصادی است- و در صورت نامناسب بودن شرایط اقتصادی کشور فشار بر منابع و مصارف صندوق ها ایجاد می کند - یکی از عوامل مورد توجه در بررسی توسعه ی اقتصادی و رفاه اجتماعی، موضوع تولید ناخالص داخلی (GDP) است. سرانه تولید ناخالص داخلی یکی از مولفه هایی است که کوچکی یا بزرگی آن معیار رفاه و پیشرفت یا فقر و عقب ماندگی است - 	<p style="text-align: center;">M1--M4- M5--M7- M8-M9-</p>	<ul style="list-style-type: none"> - صندوق ها بازنشستگی موتور سرمایه گذاری و رشد اقتصادی - تولید ناخالص داخلی با افزایش سطح درآمد سرانه سبب افزایش رفاه و بهبود کیفیت زندگی - پرداخت حق بیمه بیکاری در بستر عدم توسعه اقتصادی - رشد حق بیمه ها در گرو رشد درآمد ملی - نرخ رشد بیکاری-اشتغال(نسبت جمعیت بیکار به جمعیت فعال) - کارکرد بیکاری در بیمه بیکاری صندوق ها <p style="text-align: center;">نرخ رشد اقتصادی</p> <p style="text-align: right;">۱۴</p>

<ul style="list-style-type: none"> - تشکیل پایگاه اطلاعات جامعه هدف در راستای عدالت محوری در نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی - استقرار سیستم نظام‌مند برای محاسبات دقیق در حقوق و مستمری و بهره برداری از خدمات رفاهی - استقرار میز خدمات الکترونیک به جامعه هدف - بهره‌گیری از سامانه‌ها جهت حصول اطمینان در ارائه خدمات دقیق و صحیح 	<p>M2-M3 - M8-M9- M10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - بهره‌گیری از سامانه‌ها جهت ارائه خدمات دقیق و صحیح - ارائه خدمات غیرحضور از بستر IT 	<p>بهره‌گیری از فناوری اطلاعات جدید-IT در ارائه خدمات یکپارچه، دقیق و غیر حضوری (الکترونیکی)</p> <p>۱۵</p>
<ul style="list-style-type: none"> - توانایی تطبیق و پاسخ‌گویی سریع به تغییرات محیطی حاکم بر صندوق - تقسیم کار و تخصصی شدن وظایف - به‌کارگیری روش‌های جدید تولید - کاهش سطوح مدیریتی ستادی از قبیل مدیرکل، رئیس اداره و ... - بررسی زیرساخت‌ها متناسب با فرایندهای باز طراحی شده - تهیه برنامه‌های توانمند سازی و فرهنگ سازی کارکنان با تغییرات 	<p>M2-M3- M4-M9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - باز طراحی فرایندهای صندوق به تغییرات محیطی - ساختار مدیریتی بهره‌ور برای ماموریت‌های جدید 	<p>چابک‌سازی ساختار اداری بهره‌ور و ارائه خدمات با کیفیت و استاندارد</p> <p>۱۶</p>
<ul style="list-style-type: none"> - فقدان یک نهاد راهبردی مشخص در تعامل با شرکای اجتماعی و نظام تصمیم‌گیری کشور - نهادهای برای تصمیم‌گیری و تصمیم‌گیری علمی و به‌کارگیری مکانیزم‌های علمی در فرآیند کاری و رفتاری صندوق‌ها - نهادهای برای بازنگری در نقش مدیریتی و نظارتی دولت بر سازمان تأمین اجتماعی - 	<p>M3-M4- M5-M6- M7-M8- M9-M10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - نهادهای برای سیاست‌گذاری متناسب با بستر اقتصادی، اجتماعی و سیاسی کشور - قدرت نظارت واحد و یکپارچه بر عملکرد صندوق‌ها 	<p>ایجاد نهاد رگولاتوری برای سیاست‌گذاری و نظارت بر نحوه عملکرد صندوق‌ها</p> <p>۱۷</p>
<ul style="list-style-type: none"> - از دیگر عوامل مهم در بازنشستگی، فضای حاکم بر جامعه است. اگر مدام به فکر بارنشستگی باشند راه‌هایی برای عدم کارکرد نیروی کار وجود دارد که این فضای حاکم برای منافع صندوق مناسب نمی‌باشد که این فضای حاکم می‌تواند نشاط جامعه و فرهنگ و پارامترهایی دیگری که در منافع صندوق می‌تواند محرک باشد لذا باید فضای جامعه را مدیریت کرد - افزایش انتظارات جامعه از عدم اطلاع‌رسانی صندوق‌های بازنشستگی همچون تصور تبعیض و ناعادالتی در صندوق‌ها با توجه به حلقه‌گم شده مبنای کسور - 	<p>M1- M10</p>	<ul style="list-style-type: none"> - بازنگری و اصلاح انتظارات حاکم بر صندوق‌ها - توجه به بازنشستگی و استراحت - نگرانی از آینده با توجه به باورهای غلط در فرهنگ کار 	<p>انتظارات و باورهای جامعه</p> <p>۱۸</p>
<ul style="list-style-type: none"> - معافیت کارگاه‌ها از پرداخت حق بیمه - افزایش معافیت‌های بیمه‌ای بسترساز فساد و رانت خواهد بود.. - در جهت افزایش شفافیت و حکمرانی بهتر اصلاح اساسنامه صندوق‌ها در دستور کار باید باشد - شکل‌گیری گفتگوی اجتماعی و ایجاد اجماع بین بازیگران و ذی‌نفعان برای شفافیت - بعضی صندوق‌ها اطلاعاتشان در بورس منتشر نمی‌شود - 	<p>M4- M7- M9</p>	<ul style="list-style-type: none"> - شفافیت در ارائه صورت‌های مالی - از بین رفتن منابع بین‌نسلی صندوق در صورت زد و بند‌های مالی 	<p>ایجاد شفافیت و مبارزه با فساد</p> <p>۱۹</p>

مهم ترین مرحله روش تحلیل محتوای کیفی، استنباط است که بر اساس آن رابطه مفاهیم با یکدیگر مشخص می شود (باردن، ۱۳۷۵). در این نقطه پژوهشگر باید دائماً بین کدهای یک طبقه و طبقات با یکدیگر در رفت و آمدی دائمی باشد، که باعث می شود تحلیل و تفسیرهای وی جرح و تعدیل شود. هر پژوهشگر با پیشینه ذهنی مشخصی وارد عرصه تحقیق می شود و ضروری است که شخص فاصله ی تحلیلی (اشتراوس و همکاران، ۱۳۹۰) خود را با داده ها حفظ کرده و تا جایی که ممکن است اجازه دهد خود داده ها صحبت کنند. به این معنی که داده ها را به گونه ای نبیند که تأیید کننده پیشینه ذهنی خود وی است، بلکه با رعایت اصول کدگذاری و مقوله سازی، معناها و دلالت های جدید را از داده ها استخراج کند.

نکته مهم در تحلیل محتوای کیفی همان طور که اشاره شد، مقایسه مستمر داده ها با یکدیگر است که در سایه حساسیت نظری پژوهشگر به دست می آید. حساسیت نظری پژوهشگر به معنی غوطه ور شدن عمیق و مستمر پژوهشگر در داده های پژوهش و کسب شناخت جامع آنهاست (گلدینگ، ۲۰۰۲). روند تحلیل در این روش همچون دیدن تصویری سه بعدی است که بیننده باید از طریق عقب و جلو بردن مستمر چشمان خود و تصویر به کشف آن نائل شود. در این روش هم پژوهشگر با رفت و برگشت دائمی که بین مقوله ها، کدها و داده ها دارد، به دیدن الگو و طبقات نهایی نائل می شود.

به زعم (مومنی راد و همکاران، ۱۳۹۳) ساختن کد را به حل یک معما تشبیه می کند. لذا کدگذاری داده ها بدین صورت است که برای چند داده خام که تقریباً شبیه هم هستند (برش های متنی و جملاتی که از نظر معنایی متناسب ترند) در کنار یکدیگر قرار گرفته و یک کد مشترک تعریف می شود. در مرحله بعد که مفهوم بندی کدهای مشترک است یا به نوعی مرحله استخراج مفاهیم است چند کد مشترک که به یک مفهوم اشاره دارند در قالب یک مفهوم آورده می شوند. ضمناً مواردی همچون صلاحیت کارکنان و شاخص های دیگر اقتصادی با توجه به دور بودن از هدف و سوال تحقیق از تعیین یک مفهوم مشترک، با نظر خبرگان و اساتید راهنما موارد کنار گذاری گردید. سپس وارد مرحله مقوله بندی می شویم که مقولات، حاصل از مفاهیم مشابه هستند یعنی چند مفهوم نزدیک به هم را در قالب یک مقوله می آوریم و در پایان مقولات تشکیل تئوری مورد نظر می دهند یعنی مقولات کشف شده همان عوامل موثر می باشند.

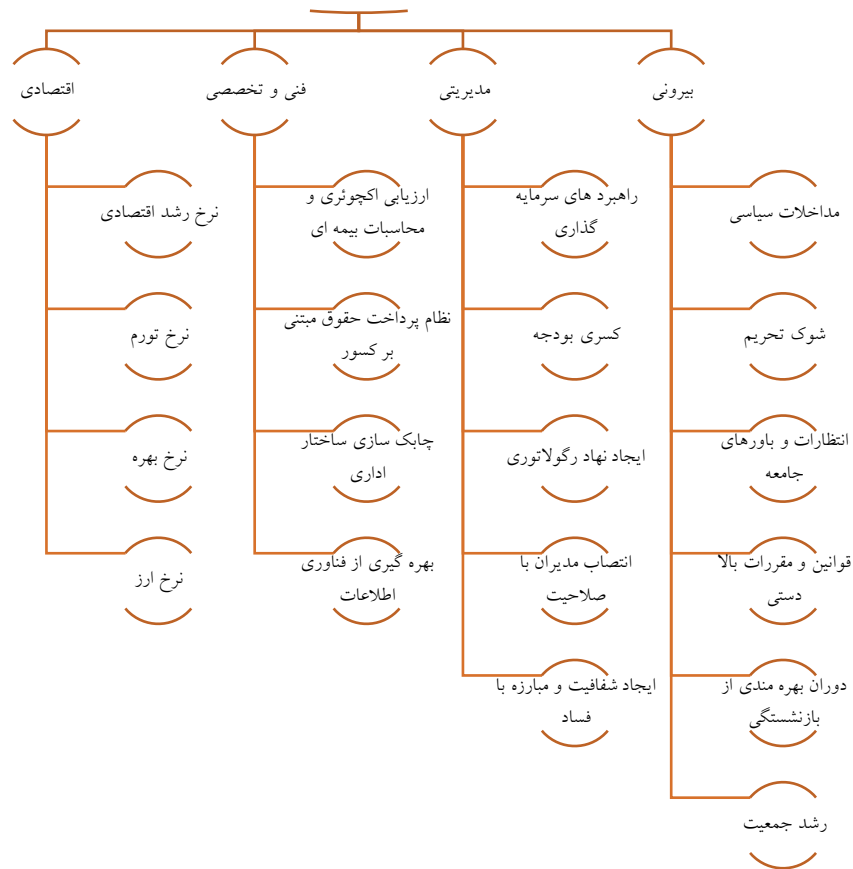
بدین معنا که با چندین بار مطالعه متن هر مصاحبه و قرار دادن جملات مشابه در کنار هم، مقوله های فرعی (زیر مولفه های اثرگذار صندوق بازنشستگی) شناسایی گردید و این مقوله های فرعی مبنایی را برای شکل گیری مقوله های اصلی (مولفه های اثرگذار صندوق بازنشستگی) تشکیل دادند. در نتیجه مدل صندوق بازنشستگی مبتنی بر مولفه ها و زیر مولفه های تاثیر گذار استخراج گردید.

در این مطالعه کدگذاری را می توان به دو شیوه دستی و ماشینی (کامپیوتری) انجام داد. اما به زعم (فرهنگی و صفرزاده ۱۳۹۰) تجزیه و تحلیل در تحقیقات تحلیل محتوا باید با دست و با کمک فکر و تحلیل عقلانی انجام پذیرد و استفاده از ماشین یا مقذور نیست یا عملاً با مشکلاتی روبرو می شود. لذا از آنجایی که در مطالعه حاضر، اندازه نمونه و طول جواب های پاسخ دهندگان قابل مدیریت بود، کدگذاری به صورت دستی انجام گرفت و در تهیه طرح کدگذاری از پژوهش های پیشین بهره گرفته شد. جزئیات مراحل انجام تحلیل محتوا و بررسی روایی و پایایی آن تمام مراحل توسط اساتید تأیید شده است.

نتیجه گیری

شناسایی مولفه های موفقیت و کلیدی برای صندوق بازنشستگی گام مهم و حساسی است که باید قبل از بحرانی شدن و عدم ورشکستگی این صندوق به آن توجه کافی داشت؛ چرا که این بی توجهی باعث شده صندوق ها با مخاطره مواجه شوند و اثرات کسری بودجه صندوق ها، موجب سرریز فشار در تصمیم گیری دولت و اقتصاد گردد. لذا در نهایت این اقتصاد کشور است که با فشار این وابستگی صندوق، تراز دخل و خرج دولت، همسان نگردد و منجر به بروز بحران اقتصادی در کشور گردد. به زعم (دری و کاوه ۱۳۹۱) از آنجا که تعداد معیارهای تأثیرگذار در روند این انتخاب زیاد بوده و صندوق باید عوامل کیفی و کمی زیادی را در نظر بگیرند با مراجعه به منابع در دست، مصاحبه با خبرگان و مطالعه مقالات معتبر داخلی و خارجی، از طریق روش تحلیل محتوا (تم) عوامل شناسایی شده بصورت یک چارچوب و مدل علمی در ۴ دسته بیرونی- مدیریتی- فنی و تخصصی و همچنین اقتصادی به شرح جدول ذیل طرح ریزی شده است.

عوامل موثر بر موفقیت صندوق های بازنشستگی در اقتصاد ملی

شکل (۱): مدل جامع عوامل موثر بر موفقیت صندوق های بازنشستگی

که چنانچه این عوامل در تدوین خط مشی و سیاست گذاری های کشور بگونه ای مورد توجه قرار گرفته شود می تواند با برنامه ریزی های صورت گرفته اختلال در اقتصاد ملی و وابستگی به آن کم و تحت کنترل باشد.

لذا صندوق و سیاست گذاران آن قاطعانه تصمیم بگیرد که وقت بیشتری را صرف فعالیتهایی اصلی و با اهمیت کنند که می تواند در کسب و کارش تحول واقعی ایجاد نماید و وقت کمتری را صرف فعالیتهای کم اهمیت تر دهند. لذا یافته های این پژوهش که در زمینه صندوق صورت گرفته، مولفه هایی را در خصوص عوامل اصلی و فرعی نشان می دهد که در تحقیقات پیشین تنها برخی (بصورت محدود) از آنها مورد توجه قرار بوده است. بنابراین، در مقایسه با تحقیقات پیشین، این پژوهش از حیث مدل عوامل تاثیرگذار، عوامل جامعی را شناسایی کرده است که می توان به عنوان مدل نظری در نظر گرفته شود.

پیشنهاد کاربردی

- بهبود مدل مفهومی این پژوهش با اضافه کردن متغیرهای جدید در زمان مشخص
- بهره گیری از سایر روش های تحلیلی جهت غنی یافته های پژوهش
- پژوهش در حوزه صندوق های بازنشستگی خصوصی و بهره گیری از خبرگان این حوزه در سایر کشورها
- محدودیت ها
- همکاری محدود مدیران بعضی از صندوق های بازنشستگی در مصاحبه، توزیع و جمع آوری پرسشنامه
- همکاری محدود اعضای هیئت علمی دانشگاه در مصاحبه، جمع آوری پرسشنامه بخصوص در ایام شیوع ویروس کرونا
- منابع اطلاعاتی نسبتاً محدود در زمینه موضوع

فهرست منابع

- مدنی، سعید(۱۳۷۹) به سوی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی تهران: انتشارات دانشگاه علوم بهزیستی و توانبخشی.
- ستاری فر، محمد(۱۳۸۱) طرح برپایی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی کشور، فصلنامه برنامه و بودجه، (۲)۷، ۳-۳۱
- سعیدی، علی اصغر (۱۳۸۷) چالش ها و فرصتهای فراروی نظام جامع رفاه و تأمین اجتماعی در ایران. کتاب ماه علوم اجتماعی، سال یازدهم، شماره ۱ (پیاپی ۱۰۹)، صفحات ۹۰ تا ۱۰۱
- سبحانیان، سید محمد هادی (۱۳۹۵) نظام رفاه و تأمین اجتماعی در ایران؛ برخی چالش ها و راهکارهای برون رفت از آن ها- موسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی- تاریخ انتشار گزارش: ۹۵/۵/۱- شماره مسلسل: ۹۵ (۱۶) DF02SI
- اسکندری، حمید، پیرایش، حسین، و باطبی، سولماز (۱۳۹۴) مطالعه سازوکار صندوق های بازنشستگی اختیاری. چاپ نخست، زیر نظر بورس اوراق بهادار تهران؛ مدیریت تحقیق و توسعه، تهران
- جلیلی، طیبه (۱۳۸۷). طرح های بازنشستگی خصوصی طبقه بندی OECD، واحد مطالعات و تحقیقات بیمه ای موسسه حسابرسی صندوق بازنشستگی کشوری.
- محمودزاده احمدی نژاد شهریار، گرامی اصغر، محمدقشقای اشکان (۱۳۹۶) شناسایی پیامدهای حکمرانی دولتی بر مدیریت سبد دارایی صندوقهای بازنشستگی عمومی در جمهوری اسلامی ایران- مقالات اولین کنفرانس حکمرانی و سیاست گذاری عمومی- دی ماه ۱۳۹۶
- محمودزاده احمدی نژاد، شهریار. (۱۳۹۶) صندوقهای بازنشستگی و بخش عمومی، کتاب اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۶، تهران: موسسه راهبردهای بازنشستگی صبا، تابستان ۱۳۹۶
- دینی ترکمانی علی، جعفری شهرستانی علی (۱۳۹۷)، اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۷، نگاه تحلیلی به سطوح کلان و شهری- معاونت برنامه ریزی توسعه شهری و امور شورا - چاپ ۱۳۹۷- ص ۲۴۳-۲۰۷
- فرهادی پور، محمدرضا (۱۳۸۶) حکمرانی صندوق های بازنشستگی و ابلاغیه اصل ۴۴ قانون اساسی، تهران: نشریه مجلس و راهبرد، بهار ۱۳۸۶ (۵۴)، ۱۵۴ - ۱۳۳
- ادیبی سده، ابراهیم. ایمانپور، اکبر. و مقدم، عیسی (۱۳۹۳) مقایسه ساختار مدیریت و حدود اختیارات مدیران در صندوق بازنشستگی کشوری و شرکتهای سهامی. وزارت علوم، تحقیقات و فناوری، گیلان: دانشگاه گیلان، دانشکده ادبیات و علوم انسانی.
- مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی (۱۳۹۴): اقتصاد ایران در سال ۱۳۹۴: محیط، منابع، بازیگران و برون داد های حکمرانی اقتصادی، چاپ اول، تهران: مرکز پژوهش های مجلس شورای اسلامی
- علیجانی، هادی (۱۳۹۰) بررسی رابطه ی بین نوسانات قیمت طلا، نفت خام و تغییرات نرخ های ارز، سود تسهیلات بانکی تورم با شاخص های بورس اوراق بهادار تهران طی سالهای ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۸. پایان نامه کارشناسی ارشد - دانشگاه شاهد. ص ۲۴-۲۸
- رجبی زهره، گرامی اصغر (۱۳۹۶) گزارش بررسی وضعیت مالی، بیمه ای و اقتصادی صندوق های بازنشستگی، معاونت اقتصادی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی، تیر ماه ۱۳۹۶
- خلیلی، محسن، (۱۳۸۸) نرخ ارز و آثار آن در اقتصاد و صنعت کشور، نشریه کارآفرین ص: ۱۲
- جوانمرد، سیده سعیده (۱۳۸۸). بررسی رابطه بین تعهد سازمانی کارکنان بدو ورود و بعد از ورود به سازمان، تاثیر عوامل فردی و سازمانی بر تعهد و ارتباط آن با عملکرد در دانشگاه علوم پزشکی قزوین، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد قزوین.
- پورموسی علی اکبر، (۱۳۹۲) مقاله ایجاد تعادل بین منابع و مصارف طرح های بازنشستگی با استفاده از دانش اکچوئری، فصلنامه علمی پژوهشی دانش سرمایه گذاری سال سوم/ شماره دهم/ تابستان ۱۳۹۳
- بهزادی، حسین، (۱۳۸۷)، اصول و مفاهیم اکچوئری صندوقهای بازنشستگی، چاپ اول، قم: انتشارات صحفی
- باردن، لورنس (۱۳۷۵). تحلیل محتوا (ترجمه ملیحه آشتیانی و محمد یمنی دوزی). تهران: انتشارات دانشگاه شهید بهشتی- ص ۱۳۳
- امینی راد مهدی (۱۳۹۸) در مسیر بحران، چند قدم تا انفجار... هفته نامه تجارت فردا - شناسه خبر- ۳۲۰۵۲ تاریخ انتشار: شنبه ۳۰ شهریور ۱۳۹۸

- اشتراوس، آنسلم؛ و کوربین، جولیت. (۱۳۹۰). مبانی پژوهش کیفی، فنون و مراحل تولید نظریه‌ی زمینه‌ای (ترجمه ابراهیم افشار). تهران: نشر نی
- ابراهیمی ایلناز، همتی مریم (۱۳۹۷) نقش و اثرگذاری صندوقهای بازنشستگی در ثبات مالی اقتصاد ایران (لزوم شکل‌گیری مقام ناظر احتیاطی)، بیست و هشتمین همایش سالانه سیاست‌های پولی و ارزی، بانک مرکزی، پژوهشکده پولی و مالی
- ازوجی، علاءالدین، فرهادی کیا علیرضا (۱۳۸۵) ارزیابی اثرات سیاستهای آزادسازی مالی و تغییرات نرخ سود بانکی بر توسعه بخش مالی در اقتصاد ایران، با استفاده از تکنیک VECM مجموعه مقالات شانزدهمین کنفرانس سیاستهای پولی و ارزی، تهران: مؤسسه تحقیقات پولی و بانکی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران.
- امیدی رضا، خورشیدی مونا (۱۳۹۵) بیمه‌های اجتماعی، ضرورت توسعه فراگیر (آشنایی با سازمان تامین اجتماعی، چالش‌ها و راهکارها)، مؤسسه عالی پژوهش تامین اجتماعی - تاریخ انتشار گزارش: ۹۵/۸/۱ - شماره مسلسل: ۹۵ (۱۶) DF01SC
- جمالی غلامرضا؛ و هاشمی، مهدی (۱۳۹۰). سنجش روابط بین عوامل مؤثر بر ریسک پروژه‌های فناوری اطلاعات در بانک ملت استان بوشهر با استفاده از تکنیک دیمتل فازی، مدیریت فناوری اطلاعات، دوره ۳، شماره ۹، صص ۴۰-۲۱.
- <https://www.sid.ir/fa/journal/ViewPaper.aspx?ID=230628>
- راغفر حسین، اکبریگی سپیده (۱۳۹۴) مقاله تاثیر تغییرات نرخ جایگزینی در صندوق بازنشستگی تأمین اجتماعی بر موجودی سرمایه، عرضه نیروی کار و پس انداز، فصلنامه پژوهش‌ها و سیاست‌های اقتصادی، سال بیست و سوم، شماره ۷۵، پاییز ۱۳۹۴، صفحات ۷۴-۴۵
- سالنامه آماری (۱۳۹۷)، سازمان تامین اجتماعی، معاونت اقتصادی و برنامه ریزی، مرداد ماه ۱۳۹۸، دفتر آمار و محاسبات اقتصادی و اجتماعی
- سازمان برنامه و بودجه کشور (۱۳۹۶) سند تحلیل نتایج سرشماری نفوس و مسکن ۱۳۹۵ - معاونت امور اقتصادی و هماهنگی برنامه و بودجه - شماره گزارش ۲۱-۶ چاپ اول - تهران
- سامتی، مرتضی؛ دلالی اصفهانی، رحیم؛ خوش اخلاق، رحمان و شیرانی فخر، زهره (۱۳۸۸). تحلیل روابط علی بین متغیرهای کلان اقتصادی، به منظور کاهش نرخ بهره در ایران با روش نقشه‌ی علی بیزین. ۱-۴۶: ۳
- کاظمی، مهناز (۱۳۹۱). شناسایی و اولویت بندی عوامل تاثیرگذار بر توسعه محصول سبز، پایان نامه برای دریافت کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد قزوین.
- گل افشانی، ناهید: (۱۳۸۵)؛ روایی و پایایی در پژوهش کیفی؛ ترجمه زینب مظفری؛ مدیریت فردا؛ شماره ۱۳ و ۱۴: ۳۳-۴۱
- هومن حیدر زاده (۱۳۹۰)، راهنمای عملی پژوهش کیفی، چاپ یوم، تهران: ست، صفحه ۱۴۷-۱۴۸
- مومنی راد اکبر، علی ابادی خدیجه، فردانش هاشم، مزینی ناصر (۱۳۹۲) مقاله تحلیل محتوای کیفی در آیین پژوهش: ماهیت، مراحل و اعتبار نتایج - فصلنامه اندازه‌گیری تربیتی شماره ۱۴، سال چهارم، زمستان ۱۳۹۲
- میرزا ابراهیمی رضا (۱۳۹۶) مقاله ای با موضوع ملاقات با بحران - ویژه نامه صندوق بازنشستگی وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی - ایستگاه هفت - آذر ۹۶ - صفحه ۱۰-۱۱
- ولی‌پور ایمان (۱۳۹۶) نگاهی به بحران صندوق‌های بازنشستگی در ایران / صندوق‌های ورشکسته - روزنامه فرصت امروز برای کسب و کار آفرینی - دوشنبه، ۲۹ آبان ۱۳۹۶
- هولستی، آل، آر، بی تا، (۱۳۷۳) تحلیل محتوا در علوم اجتماعی و انسانی، ترجمه نادر سالارزاده، چاپ اول، تهران، دانشگاه علامه طباطبایی صفحه ۲۸
- مهری، محسن (۱۳۸۱) شناسایی و تحلیل متغیرهای مؤثر بر طراحی سیستم اطلاعات مدیریت در بخش کیفیت شرکت ایران خودرو، پایان نامه کارشناسی ارشد، دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی، تهران.
- روزبهان، محمود (۱۳۸۷) "نظری اقتصاد کلان ۱"، تهران، انتشارات تابان، چاپ پانزدهم، ص ۲۴۳
- بدیعی، ندیم (۱۳۸۰)، تحلیل محتوا، اداره کل تبلیغات، صفحه ۶-۷
- نیک پور، حسام و ریاضی، محسن (۱۳۸۳)، سازمان تأمین اجتماعی و رشد و توسعه اقتصادی، فصلنامه تأمین اجتماعی، شماره ۱۹
- فرهنگی، علی اکبر، صفرزاده، حسین (۱۳۹۰) روش‌های تحقیق در علوم انسانی (چاپ چهارم)، تهران: برابند پویش، صفحه ۳۹۳

- Fartookzadeh, H., Rajabi Nohooji, M., Bairamzadeh, S., (2013) High Consuming Crisis in Proportion to Resources, *Journal of Strategic Management Studies*, 15,131-156.
- Corbin J, Strauss A. (1990). *Grounded Theory Research: Procedure and Evaluative Criteria*. *Qualitative Sociology*, 13: 3-21.
- Johannsson, S. (2016). *Evaluation of pension fund assets and liabilities: using variable versus fixed interest rates*. A thesis submitted for the degree of Master of Science (MSc). Reykjavik University.
-, ISSA (2017). *Guidelines on investment of social security funds*. Turin. , pp.2-3
- Pachamanova, Dessislava, Nalan Gulpınar, and Ethem Canakoglu. (2017) .Robust approaches to pension fund asset liability management under uncertainty." *Optimal Financial Decision Making under Uncertainty*. Springer International Publishing. 89-119.
- Patton, Q., M. (2002). *Qualitative Research and Evaluation Methods*.*Journal of the American Society for Information Science*, 51(8), 734-744.
- alipour S., Fallah A., (2014) A New Probabilistic Model of Portfolio Optimization Based on Insurer's Liability in Life Insurance Contracts, *Iranian Journal of Insurance Research*, 28(112), 55-80. <https://www.sid.ir/en/journal/ViewPaper.aspx?ID=501837>
- Goulding, C. (2002). *Grounded Theory, a Practical Guide for Management, Business and Market Researchers*.SAGE Publications. London, Thousand Oaks, New Delhi
- Braun, V. and Clarke, V. (2006) *Using thematic analysis in psychology*. *Qualitative Research in Psychology*, 3 (2), pp. 77-101. ISSN 1478-0887. <http://dx.doi.org/10.1191/1478088706qp063oa>.
- Frey. & A, Fontana, J (1994) *the Art of Science the Handbook of Qualitative Research* PP 361 - 377

پی نوشت:

¹ Pension fund

^r Validity

^r Reliability